

Exklusiv. Peter Andersson med en förpackning till chokladsorten Kong Haakon.

Lithografen var en av de stora arbetsgivarna i Norrköping under decennierna.
ARKIVBILD: CALLE WERNIGREN

Packat och klart i 150 år

NORRKÖPING

I början på 70-talet uppförde Esselte-koncernen en ny fabrik ute vid Ingelsta. Där finns man kvar, men företaget ingår sedan åtskilliga år i Å & R Carton AB.

Ursprunget till verksamheten i Norrköping återfinns i Lithografiska Aktiebolaget. Det hade i sin tur grundats av Frithiof Åberg på 1850-talet och tillverkade spelkort i Norrköping.

Verksamheten växte och i början av 1900-talet sysselsatte Lithografen under vissa perioder omkring 800 personer.

Företaget var en klar dominant i Sverige när

det gällde tillverkning av etiketter och blanketter.

En ny fabriksbyggnad med imponerande mått stod klar 1911. Den låg strax utanför dåvarande Måtaregatan, Östra Promenaden i dag och var ritad av arkitekten Carl Bergsten.

Utvecklingen inom företaget gick framåt. Två år efter invigningen av den nya fabriken bildades SLT, AB Sveriges Litografiska Tryckerier, ett holdingbolag för 13 företag inom tryckeribranschen. Där ingick Lithografen.

Kartonger

Företaget var en av de stora med en masstillverkning av exempelvis påsar, kuvert, etiketter och apoteksemballage. Under 30-talet genomfördes

Under Esselte utvecklades Lithografen på 1940-talet till en modern förpackningsindustri.

ARKIVBILD: CALLE WERNIGREN

flera investeringar, bland annat en utökning av maskinparken för kartonger.

I slutet på nästa decennium koncentrerades SLT:s tillverkning av förpackningar just till Norrköping och namnet ändrades till Esselte-förpackning AB. Under Esselte utvecklades Lithografen på 1940-talet till en modern förpackningsindustri.

Tomt på Ingelsta

Nästa steg i utvecklingen togs 1960 då företaget köpte ett markområde på Ingelsta, i närheten av en fabrik som hade uppförts av finansmannen Axel Wenner-Gren. Samtidigt såldes en tomt vid slakthuset till Norrköpings stad.

Esseltepac flyttade till Ingelsta 1972. På 80-

Välkända märken. Vid Å & R Carton i Norrköping görs förpackningar till många av de varor som vi handlar i butikerna.

talet såldes företaget till Swedish Match, där man organisatoriskt kom att ingå i Åkerlund & Rausinggruppen. Där till en namnändring till Ceka Pac, samtidigt som kuvertrollens såldes.

Å & R Carton ägs idag av det finska investmentbolaget Ahlström Capital och det finska riskkapitalbolaget Capman. Huvudkontoret ligger i Malmö och det finns flera fabriker i Europa.

Arvet från Lithografen

I Norrköping för Å & R Carton arvet vidare från gamla Lithografen. Men kuvert och etiketter är borta och i dag handlar det helt om förpackningar och kartong, både tryckta, stansade och limmade.

- Vi gör enormt mycket förpackningar, säger

Förändring. Flytten till Ingelsta gick 1972 och Esseltepac blev efterhand Å & R Carton.

Peter Andersson, som jobbar med utveckling och kvalitet.

- Det går åt omkring elva tusen ton kartong per år.

Bland hyllorna ser vi massor med märken, välkända från butikerna. Exempelvis förpackningar till O'Boy, Daim, Norrlands Guld och glassorter som Piggelin med mera.

Flaggskeppen

Vid Å & R Carton i Norrköping görs även förpackningarna till läckerheter som Aladdin och Paradis.

Men flaggskeppen bland förpackningarna är nog de som görs till Kraft Food och dess chokladaskar Kong Haakon.

- Det är en exklusiv vara, säger Peter Andersson. Förpackningen är både tryckt, stansad, folierad och präglad.

Källa: I Louis De Geers fotspår, Norrköpings Polytekniska Förening 1988.

LASSE SÖDERGREN

Reporter. 011-200 151
lasse.sodergren@nt.se

MIKAEL STRAND

Fotograf. 011-200 199
mikael.strand@nt.se

